

Aleg. 164.

Sprawozdanie

do petycyi gminy miasta Doliny o przeniesienie zapory mytniczej na miejsce przez Wysockie c. k. Ministerstwo Skarbu wskazane.

Wysoki Sejmie!

W roku 1869 postanowiło c. k. Ministerstwo Skarbu przy regulacji omycenie głównej drogi państwowej podkarpackiej w byłym cyrkule Stryjskim — jak świadczy dziennik ustaw skarbowych Nr. 44. stronica 181 z roku 1869 — że myto w Dolinie ma być pobierane za przestrzeń dwumilową, mianowicie od rogatki Hołyńskiej do Dolińskiej mają być dwie mile.

Atoli zaraz pierwszemu sprytnemu dzierżawcy myta w Dolinie udało się chytremi przedstawieniami, łudząc ludność, że myto pobierane nie będzie, punkt oznaczony dla ustawienia zapory mytniczej mimo puścić i wcisnąć się z rogatką w obręb miasta, o 2 kilometry i 700 metrów.

Tym sposobem zostały dwa największe przedmieścia Odenica i Nowiczka od miasta odłączone.

Przeciw temu nieprawidłowemu ustawieniu myta wniosła gmina Dolina przez Wydział powiatowy dnia 13. Stycznia 1870 r. do L. 1.646 zażalenie, które niestety do dnia dzisiejszego, a zatem przez lat 18 załatwienia nie otrzymało, mimo że takowe popierały władze miejscowe, to jest c. k. Starostwo i Wydział Rady powiatowej, nadto wniesli także pojedynczy członkowie gminy Dolina setki zażaleń, ale zamiast rezolucyi, otrzymywali setki kar stęplowych za ukroczenia stęplowe.

Tak ukończyła się pierwsza wędrówka rogatki, albowiem ludność płacąc co niemiara kar stęplowych, umilknąć musiała.

Po upływie siedmiu lat nie podobało się znow dzierżawcy myta Joachimowi Trau to stanowisko i rozpoczął starania i zabiegi, aby się wcisnąć z rogatką do miasta, o 200 kroków bliżej, aż koło realności swego współnika Eliasza Spiegla Nr. 155.

Bez dochodzenia, bez przesłuchania stron interesowanych i wbrew życzeniu gminy wniesionem w sprawozdaniu z dnia 16. Czerwca 1877 r. do L. 750, w którym to naprowadzono wszystkie uciskające mieszkańców okoliczności, upadek miasta, szkodę wyrządzoną także c. k. Salinom w wysokości około 2.000 zł. — rogatka dowolnie przeniesioną została, a wszystkie uwagi nic nie pomogły.

Tak ukończyła się druga wędrówka rogatki Dolińskiej.

W roku 1885 wdzierżawił Eliasza Spiegel na okres trzyletni rogatkę w Dolinie za rocznym czynszem 1.407 zł., a zatem o jeden zł. więcej, jak w poprzednim trzyleciu, z wyraźnym zastrzeżeniem miejsca, to jest koło realności Eliasza Spiegła pod Nr. 156.

Jednakowoż dzierżawcy temu nie podobało się to stanowisko, postarał się więc o uzyskanie pozwolenia ze strony c. k. powiatowej Dyrekcyi skarbowej w Stanisławowie rozporządzeniem z dnia 12. Kwietnia 1885 r. L. 8.731 przeniesienia zapory mytniczej z punktu od realności Eliasza Spiegła Nr. 156 o 72 sążni wyżej do rynku przed realnością Nr. 150/2, a to jak zawsze bez przesłuchania stron interesowanych. To też oburzenie przeciw mytnikowi w gminie do tego stopnia doszło, że li tylko przytomności naczelnika gminy zawdzięczać należy, że do krwawych ekscesów nie doszło — natomiast posypały się ze wszystkich stron zażalenia i rekursy od mieszkańców, od zwierzchności gminy, a nawet od c. k. urzędu sprzedaży soli do władz krajowych i c. k. Ministerstwa.

Mało sobie robił z tego wszystkiego dzierżawca myta Eliasza Spiegel, bo znając dokładnie z praktyki, jaki przebieg podobne zażalenia w c. k. powiatowej Dyrekcyi skarbu w Stanisławowie mają, z okazji dawniejszych wędrówek rogatki, wiedział więc, że każde takie zażalenie odesłane zostanie a) zur Berichterstattung,

b) Betreuung, a potem dopiero

c) Erhebung — tymczasem zaś trzyletni period dzierżawny szczęśliwie przeminie. I rzeczywiście rachuba ta Eliasza Spiegła zaledwie go o kilka miesięcy omyliła, gdyż na pierwotne rozporządzenie c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 17. Marca 1887 L. 15.171 c. k. powiatowa Dyrekcyja skarbu w Stanisławowie zaporę mytniczą przenieść nie dozwoliła i dopiero na mocy powtórnego rozporządzenia c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 3. Maja 1887 L. 31.473 zapora mytnicza na stanowisko dawne pod Nr. 156 cofniętą została.

Fakta te stanowią trzeci okres wędrówki rogatki.

Ostatecznie nadmienia w swojej petycyi gmina miasta Doliny, że w skutek tylekrotnych przenosin rogatki co raz bliżej rynku cały handel upada, gdyż przez tę zaporę mytniczą odstraszone zostały okoliczne gminy i inne od swego powiatowego miasta i bądź to do Kałusza, bądź to do Bolechowa udają się na targi i jarmarki.

Jak już wyżej wspomniano, dwa najludniejsze przedmieścia Nowiczka i Odenica zostały odcięte od swoich kościołów parafialnych, niemniej muszą opłacać myto wioząc swoje ziemioplody na sprzedaż do miasta. Tak samo ze względów policyjnych jest zapora mytnicza straszliwą zawadą, a to ze względu, że przedmieścia ciągną się kilka kilometrów jeszcze za rogatką.

C. k. Starostwo przemawiało swemi odezwaniami z dnia 10. Lutego 1887 L. 9.534 i 22. Kwietnia 1887 L. 4.624 za przeniesieniem myta, tak samo i Wydział Rady powiatowej. Gmina zaś przez 18 lat wywalczyć nie może, aby myto tam stale ustanowione zostało, jak to Wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu w roku 1869 przy regulacyi myt na drodze państwowej zarządziło, jedynie z tej przyczyny, że dzierżawca myta znajduje silne poparcie u c. k. powiatowej Dyrekcyi Skarbu w Stanisławowie.

Komisya petycyjna uznając w zupełności słusność zażalenia gminy miasta Dolina zwraca równocześnie uwagę Wysokiego Sejmu na tak bezwzględne zarządzenia niższej c. k. Władzy skarbowej w skutek samowolnego tylokrotnego przerzucania zapory mytniczej z jednego

miejsca na drugie oniemal aż w serce samego miasta z zupełnem pomijaniem najżywoźniejszych interesów gminy i całej ludności, zarazem uznaje także nagłość tej od 18 lat wlekącej się i do dziś dnia niezalutowanej piękącej sprawy a to tem bardziej, że jak powszechnie wiadomo miasto Dolina przez wielki pożar w roku 1886 do szczętu zniszczone zostało, potrzebuje więc doraźnej pomocy a tem samem i spiesznoego środka zaradczego przeciwko takiemu uciskowi z strony dzierżawcy myta, — wnosi przeto

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy miasta Doliny odstąpuje się Wysokiemu c. k. Rządowi do zbadania i spiesznoego załatwienia tej od lat ośmnastu wlokącej się sprawy.

Lwów dnia 13. Stycznia 1888.

Przewodniczący:

Golejewski.

Sprawozdawca:

Felix Pławicki.

